

วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

สิ่งที่ท่านควรทราบ

1. ไข้กาฬหลังแอ่น คืออะไร และป้องกันได้อย่างไร

โรคไข้กาฬหลังแอ่น เป็นโรคจากแบคทีเรียชื่อ มีนิงโกคอคคัสแบบรุนแรง มีอาการไข้สูงทันที ปวดศีรษะ คอแข็ง ไม่รู้สึกตัวหรือมีอาการสับสนของระบบประสาท และอาจมีความดันโลหิตต่ำ และช็อคได้ มีอัตราการตายสูงแม้จะได้รับการรักษาที่เหมาะสม พบในเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เชื้ออาศัยอยู่ในลำคอของผู้ป่วย หรือพาหะ ติดต่อทางน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ โดยการไอจามรดกัน

โรคไข้กาฬหลังแอ่นนี้สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน แต่วัคซีนที่มี ยังไม่ครอบคลุมเชื้อทุกสายพันธุ์

2. วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น คืออะไร

วัคซีนสำหรับป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น ทำมาจากเปลือกนอกของเชื้อ มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพดี แต่ต้องใช้ในผู้ใหญ่และเด็กที่มีอายุ 2 ปีขึ้นไป (สำหรับเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 2 ปี ต้องใช้วัคซีนชนิดคอนจูเกต)

3. ใครควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น และจะต้องให้กี่ครั้ง อย่างไร

ไม่มีความจำเป็นต้องให้วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นในเด็กไทย รวมถึงประชาชนคนไทยทั่วไป เพราะอัตราการเกิดโรคต่ำมาก ไม่คุ้มค่าต่อการให้วัคซีน และสายพันธุ์ที่ก่อให้เกิดโรคในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากสายพันธุ์ บี ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่วัคซีนป้องกันไม่ได้

สำหรับเด็กนักเรียนที่จะเดินทางไปเรียนต่อต่างประเทศ บางประเทศในแถบทวีปยุโรป อเมริกา และประเทศซาอุดีอาระเบีย มีระเบียบต้องให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นก่อนเข้าประเทศ อย่างน้อย 10 วันก่อนเดินทางโดยฉีดครั้งเดียว ภูมิคุ้มกันจะอยู่ได้นาน 3-5 ปี

4. ใครไม่ควรรับวัคซีนหรือควรเลื่อนการรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

• หญิงตั้งครรภ์ไม่ควรรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น เว้นแต่จะมีความเสี่ยงต่อโรคสูง

• หากมีไข้ไม่สบายควรเลื่อนการรับวัคซีนไปก่อน ควรรอให้หายป่วยก่อน จึงมารับวัคซีน

กรณีเป็นหวัดเล็กน้อย ไม่มีไข้ สามารถรับวัคซีนได้

5. อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น

อาการข้างเคียงจากวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น ส่วนใหญ่มีเพียงอาการ ปวด บวมบริเวณที่ฉีดยา 1-2 วัน อาจมีไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย

การดูแลรักษาอาการข้างเคียง หากปวด บวมบริเวณที่ฉีดให้ประคบด้วยผ้าเย็น หากมีไข้ให้รับประทานยาลดไข้ในขนาดที่เหมาะสม หากอาการข้างเคียงเป็นรุนแรง หรือเป็นมาก ควรรีบปรึกษาแพทย์ทันที และบอกอาการให้แพทย์ทราบโดยละเอียด

6. วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นอยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขหรือไม่ และใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นไม่อยู่ในแผนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น ถ้าต้องการฉีดวัคซีนนี้ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

7. เด็กจำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นหรือไม่

ไม่มีความจำเป็นต้องให้วัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นในเด็กไทย รวมถึงประชาชนคนไทยทั่วไป เว้นแต่จะเดินทางไปในประเทศที่มีโรคนี้ชุกชุม ดังกล่าวในข้อ 3

8. มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอื่น ๆ หรือไม่

เนื่องจากโรคนี้ติดต่อได้ง่าย ดังนั้นผู้ที่สัมผัสโดยตรงกับผู้ป่วยโรคนี้ หรือคนที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน ควรปรึกษาแพทย์ เพื่อป้องกันโดยใช้ยาปฏิชีวนะ

ผู้ปกครองควรพาเด็กมารับวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์แนะนำเสมอ ในกรณีที่ไม่สามารถมารับวัคซีนได้ตามที่กำหนด ควรรีบมารับทันทีที่ทำได้

ผู้ปกครองควรเฝ้าสังเกตอาการของเด็กในสถานพยาบาลที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที จึงพาเด็กกลับบ้าน และควรสังเกตอาการที่บ้านด้วย หากเด็กมีอาการข้างเคียงภายหลังจากการได้รับวัคซีน ผู้ปกครองควรรายงานให้แพทย์ทราบทุกครั้งก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป

ผู้ปกครองควรเก็บบันทึกการรับวัคซีนของเด็กไว้ตลอดไป เพื่อเป็นหลักฐานว่าเด็กมีการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคใดบ้างแล้ว

หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

เอกสารแนะนำความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสำหรับประชาชน

โดย สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข